

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

ЗАКОН

изменение и допълнение на Закона за движението по пътищата

(Обн., ДВ, бр. 20 от 1999 г.; изм., бр. 1 от 2000 г.)

§ 1. В чл. 3, ал. 2 накрая се поставя запетая и се добавя “които се поставят само след възлагане от администрацията, която управлява пътя, по реда, определен в наредбата по ал. 3.”

§ 2. В чл. 10, ал. 2 се правят следните допълнения:

1. След думите “ръцете му” се добавя “съгласно приложение № 1”.
2. В т. 1 след думата “освободят” се добавя “(приложение № 1- т. 1)”.
3. В т. 2 след думите “ръцете си” се добавя “(приложение № 1 – т. 2)”.
4. В т. 2, буква “а” след думата “регулировчика” се добавя “(приложение № 1, т. 2, буква “а”)”.
5. В т. 2, буква “б” след думата “движението” се добавя “(приложение № 1, т. 2, буква “б”)”.
6. В т. 3 след думата “напред” се добавя “(приложение № 1- т. 3)”.

§ 3. В чл. 5, ал. 2 се създава т. 3:

“3. да не управлява пътно превозно средство след употреба на алкохол с концентрация на алкохола в кръвта над 0,5 на хиляда или под въздействието на упойващо вещество.”

§ 4. Член 12 се изменя така:

“Чл. 12. (1) За регулиране движението на пътните превозни средства и на пешеходците се използват пътни светофари. Те имат светещи полета, подаващи светлинни сигнали с определено разположение, цвят, форма и символи върху тях, които определят реда за преминаване през регулираните места.

(2) За регулиране движението на пътните превозни средства на кръстовища, пешеходни пътеки, тунели, стеснени и други участъци от пътя се използват:

1. светофари с по 3 кръгли светещи полета, с които се подават немигащи и мигащи светлинни сигнали с червен, жълт и зелен цвят; когато светлинните сигнали са разположени вертикално, отгоре е червеният сигнал, жълтият - в средата, а зеленият – отдолу; при

хоризонтално разположени светлинни сигнали червеният сигнал е отляво, жълтият - в средата, а зеленият - отдясно;

2. светофари, на които зелената светлина има формата на стрелка (стрелки) на черен фон, а в светлинните полета за червената и жълтата светлина се нанесени контурите на същата стрелка (стрелки); стрелката, съответстваща на посоката за движение направо, е насочена нагоре; значението на светлинните сигнали за преминаване и спиране се отнасят само за посоките, указани от стрелката (стрелките);

3. светофари с 3 светещи полета, на които на нивото на светещото поле за зелена светлина с формата на кръг от дясната страна може да има допълнителна светофарна секция със зелена светлина с формата на стрелка, насочена надясно; включването на тази светлина означава, че водачите могат да продължат движението си само в указаната от стрелката посока, при условие че пропускат пътните превозни средства и пешеходците, които преминават през кръстовището;

4. светофари с 3 светещи полета за регулиране движението на велосипедисти по специално обособена за тях велосипедна алея; върху всички светещи полета може да бъде нанесен с черен цвят символ на велосипед; когато върху светещите полета не е нанесен такъв символ, под светофара се поставя табела Т6 със символ на велосипед.

(3) Последователността на подаваните светлинни сигнали е: червена светлина - едновременно светещи червена и жълта светлина - зелена светлина - жълта светлина - червена светлина;

(4) Немигащите и мигащите светлинни сигнали имат следното значение:

1. червена светлина - означава "Преминаването е забранено"; водачите на превозни средства са длъжни да спрат;

2. едновременно - светещи червена и жълта светлина означават "Преминаването е забранено"; сигналът предупреждава водачите на пътни превозни средства, че предстои подаване на сигнал със зелена светлина;

3. зелена светлина - означава "Преминаването е разрешено";

4. жълта светлина - означава "Внимание, спри!". Водачите на пътни превозни средства са длъжни да спрат; задължението за спиране при подаване на жълта светлина след зелен сигнал, с който се разрешава преминаването, не се отнася само за водачите, които в момента на смяна на сигнала се намират толкова близо до светофара, че не могат да спрат, без да създадат опасност за движението; при подаване на този сигнал на регулираното място водачите на превозните средства, които навлизат или се намират в него, са длъжни да го освободят;

5. жълта мигаща светлина - означава "Внимание!"; водачите на пътни превозни средства и пешеходците могат да продължат движението си с повишено внимание.

(5) За забраняване и разрешаване на пътни превозни средства да навлизат по пътна лента се използва светофар със светещо поле с квадратна форма, който подава немигащи светлинни сигнали - с червен цвят във формата на две косо пресичащи се наклонени ленти и зелен цвят във формата на стрелка, насочена надолу. Когато светлинните сигнали са поставени вертикално, червената светлина е отгоре, а когато са поставени хоризонтално -

червената светлина е отляво. Последователността на подаването на светлинните сигнали е: червен сигнал - зелен сигнал - червен сигнал. Светлинните сигнали имат следното значение:

1. червена светлина - означава "Движението по лентата е забранено";
2. зелена светлина - означава "Движението по лентата е разрешено";
3. когато и двата светлини сигнали не светят, посоката за движение по лентата се указва с пътен знак, а когато няма пътен знак - движението по лентата е забранено.

(6) За регулиране на движението на превозните средства от редовните линии за обществен превоз на пътници, за които има специално обособени "BUS-ленти", може да се използва светофар с 4 немигащи светлини с лунно бял цвят. Водачите на тези превозни средства, за които е поставен този светофар, спазват сигналите му, включително когато той е поставен заедно със светофар с 3 кръгли светещи полета. Значението на светлинните сигнали се определя съобразно разположението на светещите полета.

(7) За регулиране движението на пешеходците се използва двусекционен светофар, с който се подават сигнали с червена и зелена светлина, чиято форма и символи се определят с наредбата по чл. 3, ал. 3. Светофарните секции са подредени вертикално, като:

1. секцията, излъчваща червена светлина, е разположена отгоре;
2. последователността на подаваните светлинни сигнали е следната:
  - а) червена светлина - означава "Преминаването е забранено"; на пешеходците е забранено да пресичат платното за движение, а тези, които вече са навлезли на него, са длъжни да го освободят;
  - б) зелена светлина - означава "Преминаването е разрешено"; мигането на зелената светлина предупреждава пешеходците за предстоящата и смяна с червена светлина; за улесняване преминаването на незрящите пешеходци през времето на подаването на зеленият сигнал може да се подава звуков сигнал.

(8) За регулиране движението на пътни превозни средства на железопътен прелез се използва светофар с едно или две, разположени хоризонтално, червени светещи полета с формата на кръг. Светофарът подава сигнал, състоящ се от една мигаща или две последователно мигащи една след друга червени светлини, което означава "Преминаването е забранено".

(9) При регулиране движението на превозните средства с трисекционни пътни светофари се използват и следните допълнителни средства за сигнализиране:

1. светлинен указател на скоростта - указва препоръчителна скорост за движение; той има правоъгълна форма и на тъмен фон чрез светлинни източници с числа се изписва стойността на препоръчителната скорост в км/ч;
2. указател за завиване наляво – указване на водачите, завиващи наляво, че преминаването направо и надясно през кръстовището на насрещнодвижещите се превозни средства е забранено.”

§ 5. Член 13 се изменя така:

“Чл. 13. (1) За предупреждаване на участниците в движението за опасности по пътя, за даване на различни предписания по тях относно предимството, забраните, прилагането на специални правила, действията със задължителен характер за указване на направления,

посоки и обекти, както и за даване на различна допълнителна информация за улесняване на участниците в движението на пътищата се поставят необходимите пътни знаци, допълнителни и други средства за сигнализиране съгласно приложение № 2.

(2) Пътните знаци се поставят от дясната страна на пътя по посока на движението. Всеки знак, поставен отдясно, може да бъде повторен над или на другата страна на пътя или платното за движение.

(3) При необходимост пътните знаци се поставят на преносими стойки върху платното за движение. В този случай участниците в движението спазват тези пътни знаци дори и тогава, когато те противоречат на светлинните сигнали и на останалите пътни знаци.

(4) Пътният знак, поставен отдясно, е валиден за цялата широчина на частта от платното за движение, предназначена за движение в съответната посока. С допълнителна табела може да бъде ограничена валидността на някои пътни знаци само за една пътна лента от платното за движение.

(5) При необходимост надписите в пътните знаци могат да бъдат повторени с латински букви.

(6) Символът на пътния знак може периодично да се променя при промяна в условията, при промяна на скоростните режими и др.

(7) При изобразяването на пътни знаци с помощта на светещи елементи се допуска тъмният цвят да бъде заменен със светъл, съответно светлият цвят да бъде заменен с тъмен. Червеният цвят не може да бъде променян.

(8) Забранява се върху пътните знаци, пътните светофари и другите средства за сигнализиране, както и върху конструкциите за закрепването им поставянето на каквито и да е предмети или устройства, нямащи отношение към средствата за сигнализиране и към целта, за която се използват.

(9) Плакати, агитационни материали, светещи тела, както и други средства за привличане на вниманието се поставят само на местата, определени от администрацията, управляваща пътя. Те не трябва:

1. да наподобяват пътни знаци или други средства за регулиране на движението;
2. да намаляват видимостта или ефективността на пътните знаци и другите средства за регулиране на движението;
3. да заслепяват участниците в движението.

(10) Пътните знаци са:

1. предупредителни за опасност – група А;
2. с предписания за участниците в движението:
  - а) за предимство – група Б;
  - б) за въвеждане на забрана и за отменяне на въведена забрана – група В;
  - в) съдържащи задължителни предписания – група Г;
  - г) съдържащи специални предписания – група Д;

3. указателни:

- а) даващи допълнителна информация – група Е;
- б) за направления, посока, обекти и др. – група Ж;

4. допълнителни табели – група Т;

5. други средства за сигнализиране.”

§ 6. Създава се чл. 13а:

“Чл. 13а. (1) За насочване движението на пътните превозни средства и на пешеходците по пътя, за отбелязване на определени площи от платното за движение, на обекти, намиращи се в опасна близост до платното за движение, и за даване на полезна информация на участниците в движението върху платното за движение и върху обектите, намиращи се в обхвата на пътя, се поставя съответната пътна маркировка. Пътната маркировка се състои от линии, стрелки, символи и надписи, нанесени с боя или по друг ефикасен начин върху пътното платно и пътните съоръжения. Пътната маркировка е:

- 1. надлъжна;
- 2. напречна;
- 3. друга.

(2) Пътната маркировка има бял или жълт цвят и изображение на наименования и значения съгласно приложение № 2.”

§ 7. В чл. 14 се правят следните изменения и допълнения:

- 1. Досегашният текст става ал. 1.
- 2. Създава се ал. 2:

“(2) Министърът на регионалното развитие и благоустройството и министърът на вътрешните работи определят реда за установяване и обезопасяване на участъците с концентрация на пътнотранспортни произшествия по пътищата.”

§ 8. В чл. 19 се правят следните изменения и допълнения:

- 1. Досегашният текст става ал. 1.
- 2. Създава се ал. 2:

“(2) Когато на пътя има платно, обособено за движение на релсови превозни средства, се забранява движението на нерелсови пътни превозни средства по него.”

§ 9. В таблицата към чл. 21, ал. 1 ред “категории Т, М” се заменя с ред “категория Т 50 50 –“ и след него се създава ред “категория М 45 45 -”.

§ 10. Член 33 се изменя така:

“Чл. 33. При пресичане на платното за движение от деца за спиране на пътните превозни средства се подава сигнал с палка “Стоп! Деца”, с червен флаг или с ръка.”

§ 11. В чл. 45, ал. 2 думите “на заден ход” се заменят с “назад”.

§ 12. В чл. 55, ал. 1 думите “максимална конструктивна” се заменят с “конструктивна максимална”.

§ 13. В чл. 57 думите “максимално допустима” се заменят с “допустима максимална”.

§ 14. В чл. 58 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

“(2) Забраната по ал. 1, т. 3 се отнася и за случаите, когато след пътен знак, указващ края на автомагистралата, движението е двупосочно по едно от пътните платна, освен ако с пътен знак, пътна маркировка и/или с други средства за сигнализиране не е указано друго.”

§ 15. Член 73 се изменя така:

“Чл. 73. На път извън населено място през нощта и при намалена видимост всяко спряно на платното за движение моторно превозно средство и неговото ремарке трябва да бъдат обозначени с включени габаритни светлини. Тези изисквания не се прилагат, когато превозното средство е спряно на осветен път.”

§ 16. В чл. 83, ал. 2 думата “максимално” се заменя с “максимална”.

§ 17. Член 91 се изменя така:

“Чл. 91. (1) Моторни превозни средства (МПС) със специален режим на движение са автомобилите и мотоциклетите, които при движението си подават едновременно светлинен сигнал с проблясваща синя и/или червена светлина и специален звуков сигнал.

(2) Специалният режим на движение се използва само при необходимост.

(3) Специален режим на движение ползват моторните превозни средства на: Спешната медицинска помощ, Национална служба “Пожарна и аварийна безопасност”, Национална служба “Полиция”, Националната служба за охрана, Държавната агенция “Гражданска защита”, служба “Сигурност – Военна полиция и Военно контраразузнаване” към министъра на отбраната и други служби на Министерството на вътрешните работи, определени от министъра на вътрешните работи.

(4) Министърът на вътрешните работи с наредба определя условията и реда, при които се използва специален режим на движение за моторни превозни средства.”

§ 18. В заглавието на раздел XIX след думата “паркиране” се поставя точка и се добавя “Пътно превозно средство, спряно поради повреда”.

§ 19. В чл. 94 се правят следните изменения:

1. В ал. 3, изречение второ думите “най-малко 1,5 метра” се заменят с “най-малко 2 метра”.

2. В ал. 4 думите “На пътно платно” се заменят с “На път”.

§ 20. В чл. 102, ал. 2 т. 3 и 4 се отменят.

§ 21. Създава се чл. 104а:

“Чл. 104а. На водача на моторно превозно средство е забранено да използва мобилен телефон по време на управление на превозното средство освен при наличие на приспособление, позволяващо използването на телефона без участие на ръцете му.”

§ 22. В чл. 105 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в нея в изречение второ след думите “на задните врати” се добавя “на леките автомобили”.

2. Създава се ал. 2:

“(2) Забранява се допълнителното ограничаване на прозрачността на челното стъкло и на страничните стъкла на автомобила, осигуряващи видимостта към пътя от мястото на водача.”

§ 23. В чл. 112 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

“(2) За осигуряване безопасното пресичане на платното за движение от деца всяко лице на възраст над 18 години може да подаде сигнал с палка “Стоп! Деца” с червен флаг или с ръка.”

§ 24. В чл. 122 след думите “е длъжен” се добавя “да намали скоростта и при необходимост”.

§ 25. В чл. 123 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 2:

а) в буква "в" думите “за превозването на пострадалите при произшествието до съответното здравно заведение” се заменят с “окаже помощ на пострадалите, ако това не представлява опасност за него”;

б) създава се буква “е”:

“е) да не употребява алкохолни напитки до пристигането на контролните органи.”

2. Създава се ал. 3:

”(3) В случаите по ал. 1, когато пътнотранспортното произшествие е извършено от военнослужещ или с военно превозно средство, военнослужещият уведомява служба “Сигурност - Военна полиция и Военно контраразузнаване” към министъра на отбраната.”

§ 26. В чл. 124, т. 1 думите “за превозване на пострадалите до съответното здравно заведение” се заменят с “окаже помощ на пострадалите, ако това не представлява опасност за него”.

§ 27. В чл. 125 т. 6 се изменя така:

“6. произшествието е с участието на пътно превозно средство на Министерството на отбраната или на Българската армия; в този случай се уведомява служба “Сигурност – Военна полиция и Военно контраразузнаване” към министъра на отбраната.”

§ 28. Създава се чл. 125а:

“Чл. 125а. Министърът на вътрешните работи:

1. съвместно с министъра на финансите определя с наредба условията и реда за взаимодействие между контролните органи на Министерството на вътрешните работи, застрахователните компании и Държавна агенция “Застрахователен надзор” при настъпване на застрахователни събития, свързани с МПС;

2. съвместно с министъра на здравеопазването с наредба определя условията и реда за взаимодействие между контролните органи и здравните заведения при оказване помощ на пострадалите при пътнотранспортни произшествия и реда за отчитането им.”

§ 29. В чл. 126 думите “максимално допустимата” се заменят с “допустимата максимална”.

§ 30. В чл. 135, т. 2 думите “предназначени за предните седалки на автомобила” се заличават.

§ 31. Член 138 се изменя така:

“Чл. 138. (1) На пътищата, отворени за обществено ползване, се допускат само пътни превозни средства, които отговарят на изискванията на този закон и на издадените въз основа на него актове.

(2) Регистрацията, пускането на пазара или пускането в движение на нови моторни превозни средства и ремаркета се извършват въз основа на валиден сертификат за съответствие с одобрения тип.

(3) Пускането на пазара или пускането в действие на нови компоненти или отделни технически възли за моторни превозни средства и ремаркета се извършва въз основа на валиден сертификат за съответствие с одобрения тип.

(4) Министърът на транспорта и съобщенията определя с наредби условията и реда за одобряване типа на нови моторни превозни средства, ремаркета, системи, компоненти или отделни технически възли за моторни превозни средства и ремаркета.

(5) Министърът на земеделието и горите определя с наредби условията и реда за одобряване типа на нови колесни трактори за горското и селското стопанство.”

§ 32. В чл. 139 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава т. 3:

“3. с опознавателни знаци съгласно приложение № 4.”

2. В ал. 2 думите “превозването на” се заменят с “движението на пътни превозни средства, превозващи”.

§ 33. В чл. 140 ал. 2 се изменя така:

“(2) Редът за регистриране, отчет, пускане в движение и спиране от движение на моторните превозни средства и ремаркетата, теглени от тях, се определя от министъра на вътрешните работи съгласувано с министъра на транспорта и съобщенията и министъра на отбраната.”

§ 34. В чл. 141, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. Думата “моторно” се заменя с “пътно”.

2. След думата “работи” се добавя “в съответствие с Директива 99/37 на Европейския съюз”.

§ 35. В чл. 143 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 6 съюзът “и ” се заменя с “или”.

2. Създава се ал. 7:

“(7) Министърът на икономиката съгласувано с министъра на транспорта и съобщенията определя с наредба реда за създаване и начините за нанасяне на идентификационен номер (VIN-код) на пътните превозни средства, произведени в Република България.”

§ 36. В чл. 144, ал. 2 след думите “над 10 тона” се поставя запетая и се добавя “на регистрирани колесни трактори”.

§ 37. В чл. 146 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създават се ал. 2 и 3:

“(2) Измененията в конструкцията на колесна земеделска и горска техника и ремаркетата, теглени от нея, се извършват по ред, определен с наредба на министъра на земеделието и горите.

(3) Не се допускат изменения в конструкцията на превозните средства извън реда по ал. 1, както и допълнително поставяне на предмети, които намаляват видимостта или отвличат вниманието на водача, както и предмети с остри или изпъкнали ръбове или части, представляващи опасност за водача, пътниците или пешеходците.”

§ 38. Член 147 се изменя така:

"Чл. 147. (1) Регистрираните пътни превозни средства, с изключение на тракторите и ремаркетата, предназначени за теглене от тях, подлежат на задължителен периодичен преглед за проверка на техническата им изправност. Редът за извършване на прегледа се определя с наредба на министъра на транспорта и съобщенията, съгласувана с министъра на вътрешните работи.

(2) Колесните трактори и техните ремаркета подлежат на периодични прегледи за проверка на техническата им изправност по ред, определен с наредба на министъра на земеделието и горите, съгласувана с министъра на вътрешните работи.

(3) Извършването на периодичните прегледи за проверка на техническата изправност на пътните превозни средства на въоръжените сили се осъществява по ред, определен от министъра на отбраната.

(4) Прегледът за проверка на техническата изправност обхваща комплектността и изправността на агрегатите, уредбите и механизмите, които имат връзка с безопасността на движението, отделянето на вредни газове от моторните превозни средства и изправността на шумозаглушителните им устройства."

§ 39. Създават се чл. 147а, 147б, 147в и 147г:

"Чл. 147а. (1) Периодичните прегледи за проверка на техническата изправност на пътни превозни средства се извършват от специализираните органи на Министерството на вътрешните работи и от физически или юридически лица, притежаващи разрешение, издадено от министъра на транспорта и съобщенията или от упълномощено от него длъжностно лице.

(2) Лицата, които кандидатстват за извършване на периодични прегледи за проверка на техническата изправност на пътни превозни средства, трябва да отговарят на следните изисквания:

1. да са търговци, регистрирани по Търговския закон, или юридически лица, които имат право да извършват допълнителна стопанска дейност по реда на чл. 3, ал. 3 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел;

2. сградите, съоръженията и оборудването (техническият пункт), които използват, да отговарят на изискванията на нормативната уредба по проектиране, изпълнение, контрол, приемане и разрешаване ползването на строежите в Република България, да се намират в закрити и проходими помещения и да осигуряват свободно и безопасно преминаване и използване на уредите за измерване, а съоръженията и средствата да имат сертификата за годност, издаден от Държавната агенция по стандартизация и метрология;

3. образованието, специализацията и квалификацията на техническите специалисти, които извършват периодичните прегледи, да са достатъчни за осъществяването им.

(3) Разрешението за извършване на периодични прегледи за проверка на техническата изправност на пътните превозни средства се издава от министъра на транспорта и съобщенията или от упълномощено от него длъжностно лице за всеки отделен технически пункт.

(4) Срокът на валидност на разрешението за извършване на периодичен преглед за техническа изправност е 5 години.

(5) Министърът на транспорта и съобщенията или упълномощеното от него длъжностно лице се произнася по заявлението за издаване на разрешението в срок до 30 дни от датата на подаването му.

Чл. 147б. (1) Министърът на транспорта и съобщенията или упълномощеното от него длъжностно лице не издава разрешение в случаите, когато кандидатът не отговаря на някое от условията за издаване. Отказът се мотивира.

(2) Изричният или мълчаливият отказ да се издаде разрешение подлежат на обжалване по реда на Закона за Върховния административен съд.

Чл. 147в. (1) Разрешението се отнема при:

1. нарушаване на закона или изискванията на наредбата по чл. 148;

2. издаване на документ, удостоверяващ техническа изправност на превозното средство, без то да отговаря на установените изисквания към външния вид, осветителната, спирачната и кормилната система, осите, колелата, гумите, окачването, съдържанието на вредните емисии и другите оборудвания, свързани с безопасността на движението.

(2) Разрешението се отнема с мотивирана заповед на министъра на транспорта и съобщенията или на упълномощеното от него длъжностно лице по предложение на ръководителя на съответната служба за контрол по чл. 166, ал. 1, т. 2.

(3) Отнемането на разрешението подлежи на обжалване по реда на Закона за Върховния административен съд.

(4) Лицата, чието разрешение е отнето, могат да кандидатстват за получаване на ново разрешение не по-рано от изтичането на една година от датата на отнемането му.

Чл. 147г.(1) Пътна помощ по пътищата, отворени за обществено ползване, се извършва от търговци или юридически лица, които имат право да извършват допълнителна стопанска дейност по реда на чл. 3, ал. 3 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел, регистрирани по реда на този закон.

(2) Регистърът на лицата, извършващи пътна помощ, се води от Изпълнителната агенция “Пътища”.

(3) Удостоверението за регистрация се издава след представяне на копие от съдебното решение за вписване на търговеца по реда на Търговския закон или документ за регистрация по чл. 3, ал. 3 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел, удостоверение за актуално състояние, декларация за липсата на открита процедура за обявяване в несъстоятелност, списък на превозните средства, с които ще се извършва пътната помощ, и телефонния номер за повикване на пътната помощ.

(4) Пътната помощ за отстраняване на неизправните или повредените превозни средства или препятствията по пътя се осъществява така, че да се нанесе най-малка вреда на превозното средство, а лицето, което извършва отстраняването, полага грижата на добър стопанин по отношение на опазването на превозните средства от посегателства.”

§ 40. Членове 148 и 149 се изменят така:

“Чл. 148. Министърът на транспорта и съобщенията съгласувано с министъра на вътрешните работи определя с наредба условията и реда за издаване и отнемане на разрешения за извършване на периодичен преглед за проверка на техническата изправност на пътните превозни средства, участващи в движението по пътищата, отворени за обществено ползване, с изключение на колесните трактори и техните ремаркета, както и всяка друга колесна земеделска и горска техника.

Чл. 149. (1) За нуждите на типовото одобряване пътните превозни средства се делят на следните категории, обозначени с латински букви:

1. категория L - моторни превозни средства с по-малко от 4 колела, към които спадат:

а) категория L₁ - моторните превозни средства с 2 колела, с двигател с работен обем не по-голям от 50 куб. см - в случай на задвижване с двигател с вътрешно горене, и с конструктивна максимална скорост не по-голяма от 45 км/час, независимо от вида на задвижването; към тази категория се приравняват и велосипедите, снабдени с постоянно прикрепени двигатели с работен обем не по-голям от 50 куб. см - в случай на задвижване с двигател с вътрешно горене, и с конструктивна максимална скорост не по-голяма от 45 км/час независимо от вида на задвижването;

б) категория L₂ - моторните превозни средства с 3 колела, с произволно разположение на колелата спрямо надлъжната средна равнина, с двигател с работен обем не по-голям от 50 куб. см - в случай на задвижване с двигател с вътрешно горене, и с конструктивна максимална скорост не по-голяма от 45 км/час независимо от вида на задвижването;

в) категория L₃ - моторните превозни средства с 2 колела, с двигател с работен обем над 50 куб. см - в случай на задвижване с двигател с вътрешно горене, или с конструктивна максимална скорост над 45 км/час независимо от вида на задвижването;

г) категория L₄ - моторните превозни средства с 3 колела, с несиметрично разположение на колелата спрямо надлъжната средна равнина на превозното средство, с

двигател с работен обем над 50 куб. см - в случай на задвижване с двигател с вътрешно горене, или с конструктивна максимална скорост над 45 км/час независимо от вида на задвижването;

д) категория L5 - моторните превозни средства с 3 колела, със симетрично разположение на колелата спрямо надлъжната средна равнина на превозното средство, с двигател с работен обем над 50 куб. см - в случай на задвижване с двигател с вътрешно горене, или с конструктивна максимална скорост над 45 км/час независимо от вида на задвижването;

2. категория М - моторни превозни средства, които имат най-малко 4 колела и са предназначени за превоз на пътници, към които спадат:

а) категория М1 - моторните превозни средства за превоз на пътници, в които броят на местата за сядане, без мястото на водача, е не повече от 8;

б) категория М2 - моторните превозни средства за превоз на пътници с повече от 8 места за сядане, без мястото на водача, с технически допустима максимална маса не повече от 5 тона;

в) категория М3 - моторните превозни средства за превоз на пътници с повече от 8 места за сядане, без мястото на водача, с технически допустима максимална маса над 5 тона;

3. категория N - моторните превозни средства, предназначени за превоз на товари, които имат най-малко 4 колела, към които спадат:

а) категория N1 - моторните превозни средства, предназначени за превоз на товари, с технически допустима максимална маса не повече от 3,5 тона;

б) категория N2 - моторните превозни средства, предназначени за превоз на товари, с технически допустима максимална маса над 3,5 тона, но не повече от 12 тона;

в) категория N3 - моторните превозни средства, предназначени за превоз на товари, с технически допустима максимална маса над 12 тона;

4. категория Т – моторните превозни средства с най-малко 2 моста, конструктивно предназначени за теглене, бутане, носене или задвижване на определени инструменти, прикачен инвентар, машини или ремаркета; към тях се отнасят колесните трактори, които могат да бъдат съоръжени за превоз на товари (самоходни шасита) и придружаващ персонал;

5. категория О – ремаркета, включително полуремаркета, към които спадат:

а) категория О1 - пътните превозни средства с технически допустима максимална маса не повече от 0,75 тона;

б) категория О2 - пътните превозни средства с технически допустима максимална маса над 0,75 тона, но не повече от 3,5 тона;

в) категория О3 - пътните превозни средства с технически допустима максимална маса над 3,5 тона, но не повече от 10 тона;

г) категория О4 - пътните превозни средства с технически допустима максимална маса над 10 тона;

6. категория G - моторни превозни средства с характеристики на моторните превозни средства от категория M или N и с повишена проходимост.

(2) Моторните превозни средства от категориите M₂ и M₃ за превоз на повече от 22 пътници, освен мястото на водача, са:

1. клас I - превозни средства, в чиято конструкция са предвидени площи за стоящи пътници с възможност за тяхното придвижване в салона на автомобила;

2. клас II - превозни средства, конструирани за превоз предимно на седящи пътници със или без площ за стоящи пътници; площта, предназначена за стоящите пътници, е в прохода между седалките; когато има обособено място за превоз на стоящи пътници, неговата площ не трябва да превишава площта на две двойни седалки;

3. клас III - превозни средства, конструирани за превоз само на седящи пътници.

(3) Моторните превозни средства от категориите M₂ и M₃ за превоз на не повече от 22 пътници, освен мястото на водача, са следните класове, обозначени с латински букви:

1. клас A - превозни средства, конструирани предимно за превоз на стоящи пътници; в автобусите от този клас може да има и седящи места;

2. клас B - превозни средства, конструирани за превоз само на седящи пътници.

(4) Ремаркетата и полуремаркетата от категория O, предназначени за теглене от колесни трактори, се означават с O_T и са:

1. O_{T1} - с технически допустима максимална маса не повече от 1,5 тона;

2. O_{T2} - с технически допустима максимална маса над 1,5 тона, но не повече от 3,5 тона;

3. O_{T3} - с технически допустима максимална маса над 3,5 тона, но не повече от 6 тона;

4. O_{T4} - с технически допустима максимална маса над 6 тона.”

§ 41. Създава се чл. 150а:

“Чл. 150а. (1) За да управлява моторно превозно средство, водачът трябва да притежава свидетелство за управление, валидно за категорията, към която спада управляваното от него превозно средство.

(2) За определяне правоспособността на водачите моторните превозни средства се делят на следните категории, различни от тези по чл. 149, обозначени с латински букви:

1. категория M - мотопеди;

2. категория A - мотоциклети;

3. категория B - автомобили, чиято допустима максимална маса не надвишава 3500 кг и броят на местата им за сядане, без мястото на водача, не превишава 8; към тях може да се прикачва ремарке с допустима максимална маса не повече от 750 кг; допустимата максимална маса на състава не надвишава 3500 кг.; допустимата максимална маса на ремаркетото не може да надвишава масата без товар на теглещото превозно средство;

4. категория С – автомобили, различни от тези от категория D, чиято допустима максимална маса надвишава 3500 кг; към тях може да се прикачва ремарке с допустима максимална маса не повече от 750 кг;

5. категория D - автомобили, с изключение на тролейбусите, предназначени за превоз на пътници, с над 8 места за сядане, без мястото на водача; към тях може да се прикачва ремарке с допустима максимална маса не повече от 750 кг; към тази категория се приравняват и съчленените автобуси; прикачването на ремарке към съчленен автобус е забранено;

6. категория В+Е - състав от пътни превозни средства с теглещо моторно превозно средство от категория В и ремарке, когато:

а) допустимата максимална маса на ремаркетото надвишава 750 кг;

б) допустимата максимална маса на ремаркетото надвишава масата без товар на теглещото превозно средство;

7. категория С+Е - състав от пътни превозни средства с теглещо моторно превозно средство от категория С и ремарке с допустима максимална маса над 750 кг;

8. категория D+Е - състав от пътни превозни средства с теглещо моторно превозно средство от категория D и ремарке с допустима максимална маса над 750 кг;

9. категория Т - колесни трактори (Ткт) и тролейбуси (Ттб); към тази категория се приравняват и трамвайните мотриси (Ттм).

(3) В рамките на категориите А, В, С, D, С+Е и D+Е може да бъде издавано ограничено свидетелство за управление на пътни превозни средства от следните кодове (подкатегории):

1. код 72 (подкатегория А1) – мотоциклети с работен обем на двигателя не повече от 125 куб. см и с максимална мощност не повече от 11 kW;

2. код 73 (подкатегория В1) – триколесни и четириколесни моторни превозни средства с електрозадвижване или с двигател с вътрешно горене с работен обем над 50 куб. см и с конструктивна максимална скорост над 45 км/ч, чиято маса без товар не надвишава 550 кг (в случай на електрозадвижване не се включва масата на акумулаторните батерии);

3. код 74 (подкатегория С1) – товарни автомобили с допустима максимална маса над 3500 кг, но не повече от 7500 кг; към тях може да се прикачва ремарке с допустима максимална маса не повече от 750 кг; допустимата максимална маса на състава не трябва да надвишава 7500 кг;

4. код 76 (подкатегория С1+Е) - състав от пътни превозни средства с теглещо моторно превозно средство от категория С1 и ремарке с допустима максимална маса над 750 кг; допустимата максимална маса на състава не трябва да надвишава 12 000 кг; допустимата максимална маса на ремаркетото не може да надвишава масата без товар на теглещото превозно средство;

5. код 75 (подкатегория D1) - автомобилите за превоз на пътници с повече от 8 места за сядане, без мястото на водача, но не повече от 16 места за сядане, без мястото на водача; към тях може да се прикачва ремарке с допустима максимална маса не повече от 750 кг;

6. код 77 (подкатегория D1 + E) - състав от пътни превозни средства с теглещо моторно превозно средство от категория D1 и ремарке с допустима максимална маса над 750 kg, когато допустимата максимална маса на състава от пътни превозни средства е не повече от 12000 kg; допустимата максимална маса на ремаркетото не може да надвишава масата без товар на теглещото превозно средство; ремаркетото не се използва за превоз на пътници.”

§ 42. Член 151 се изменя така:

“Чл. 151. (1) Минималната възраст за издаване на свидетелство за управление на моторни превозни средства е:

1. 16 години - за управление на моторно превозно средство от категория М;
2. 17 години - за управление на моторно превозно средство от категориите Ткт /колесен трактор/, А1 и В1;
3. 18 години - за управление на моторно превозно средство от категориите А, В, С1, С, С1+Е, С+Е;
4. 21 години - за управление на моторно превозно средство от категориите D1, D, D1+ E, D+ E, Ттб (тролейбус) и Ттм (трамвайна мотриса).

(2) Свидетелство за управление на моторни превозни средства се издава от органите на Министерството на вътрешните работи на лице, което е физически годно да управлява моторни превозни средства от съответната категория, преминало е обучение за водач на моторно превозно средство и е издържало успешно изпит.

(3) Кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства от категориите С1, С, D1, D, Ттб (тролейбус) и Ттм (трамвайна мотриса) трябва да са и психически годни.

(4) За управление на моторни превозни средства от категория А с работен обем на двигателя над 350 куб. см е необходимо:

1. водачът да притежава стаж като водач на моторно превозно средство от същата категория или от подкатегория А1 не по-малко от 3 години, или
2. водачът да е навършил 21 години и да е издържал успешно изпит за придобиване на правоспособност за управление на мотоциклет с работен обем на двигателя над 350 куб. см.”

§ 43. Член 152 се изменя така:

“Чл. 152. (1) Министърът на транспорта и съобщенията:

1. съвместно с министъра на вътрешните работи определя изискванията, на които трябва да отговарят водачите на моторни превозни средства от различните категории;
2. съгласувано с министъра на здравеопазването определя медицинските изисквания към водачите на моторни превозни средства и реда за извършване на контролни медицински прегледи;
3. съвместно с министъра на вътрешните работи определя условията и реда за психологическото изследване в съответствие с психологическите изисквания към водачите на моторни превозни средства от категориите С, D, С1, D1, Ттм (трамвайна мотриса), Ттб

(тролейбус) и на водачите, извършващи обществен превоз или превоз на опасни товари, както и на тези, които се явяват на изпит, след като са загубили правоспособност поради отнемане на контролните точки;

4. съвместно с министъра на образованието и науката и министъра на вътрешните работи определя реда за провеждане на изпитите на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство;

5. съвместно с министъра на вътрешните работи определя с наредба условията и реда за провеждане на изпитите на лицата, на които временно е отнето свидетелството за управление на моторно превозно средство по реда на чл. 171, т. 1, буква "в";

6. съвместно с министъра на вътрешните работи и министъра на образованието и науката определя с наредба условията и реда за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства и реда за издаване и отнемане на разрешение за тяхното обучение;

7. съгласувано с министъра на вътрешните работи и министъра на образованието и науката определя с наредба условията и реда за придобиване на правоспособност за обучаване на водачи на моторни превозни средства (преподаватели);

8. съвместно с министъра на здравеопазването определя с наредба реда за обучението за оказване на първа долекарска помощ от водачите на пътните превозни средства.

(2) Разрешението по ал. 1, т. 6 се издава на физически или юридически лица, регистрирани по Търговския закон, от министъра на транспорта и съобщенията или упълномощено от него длъжностно лице със срок на валидност 5 години.

(3) Министърът на транспорта и съобщенията или упълномощеното от него длъжностно лице се произнася по заявлението за издаване на разрешение в срок до 30 дни от датата на подаването му.

(4) Не се издава разрешение в случаите, когато кандидатът не отговаря на някое от условията за издаване. Отказът се мотивира.

(5) Изричният или мълчаливият отказ да се издаде разрешение, както и отнемането му подлежат на обжалване по реда на Закона за Върховния административен съд.

(6) Разрешението се отнема и правата, произтичащи от издаденото разрешение, се прекратяват, когато:

1. са установени нарушения на разпоредбите на закона или разрешението е издадено въз основа на неистински или на документи с невярно съдържание, установени по съответния ред;

2. се променят обстоятелствата, въз основа на които е издадено разрешението, или когато органът по издаване на разрешението установи, че лицата, извършващи обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за правоуправление на моторно превозно средство, не изпълняват изискванията на наредбата по чл. 153, ал. 1, т. 1;

3. е постановено съдебно решение за несъстоятелност;

4. в 6-месечен срок от издаването на разрешението лицето не започне дейността си или в течение на 6 месеца е преустановило дейността си;

5. по молба на притежателя.

(7) Лицата, чието разрешение е отнето, могат да кандидатстват за получаване на ново разрешение не по-рано от изтичането на една година от датата на отнемането му.

(8) За издаването на разрешения за обучение на кандидати за водачи на моторни превозни средства се събират такси, определени в тарифа на Министерския съвет по предложение на министъра на транспорта и съобщенията.

(9) Таксите по ал. 9 не се събират от средните професионални училища, от средните общообразователни училища с професионални паралелки, както и от висшите училища на бюджетна издръжка, обучаващи ученици и студенти за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство съгласно съответните учебни планове и утвърдения им държавен прием.”

§ 44. Членове 153 и 154 се изменят така:

“Чл. 153. Министърът на образованието и науката:

1. съвместно с министъра на транспорта и съобщенията и министъра на вътрешните работи определя с наредба условията и реда за придобиване на правоспособност за провеждане на изпити на кандидатите за водачи на моторни превозни средства;

2. съвместно с министъра на вътрешните работи утвърждава учебната документация за допълнително обучение на водачите на моторни превозни средства за частично възстановяване броя на точките, потвърждаващи валидността на свидетелството за управление;

3. съвместно с министъра на вътрешните работи определя с наредба условията и реда за обучение на водачите на моторни превозни средства за частично възстановяване броя на точките, потвърждаващи валидността на свидетелството за управление;

Чл. 154. (1) За управление на моторни превозни средства от категория С може да се обучават само лица, издържали успешно изпит за придобиване на правоспособност за управление на моторни превозни средства от категория В или С1.

(2) За управление на моторни превозни средства от категория С+Е може да се обучават само водачи с права за управление на моторно превозно средство от категория С.

(3) За управление на моторни превозни средства от категория D може да се обучават само водачи с права за управление на моторни превозни средства от категория С и със стаж като водачи с тези права не по-малко от 2 години или от категория D1 и със стаж като водачи с тези права не по-малко от една година. Времето, през което водачът е бил лишен от правото да управлява моторно превозно средство, не се зачита за стаж.

(4) За управление на моторни превозни средства от категория В+Е може да се обучават само водачи с права за управление на моторно превозно средство от категория В.

(5) За управление на моторни превозни средства от категория D+Е може да се обучават само водачи с права за управление на моторно превозно средство от категория D.

(6) За управление на моторни превозни средства от категория С1 може да се обучават само водачи с права за управление на моторно превозно средство от категория В.

(7) За управление на моторни превозни средства от категория С1+Е може да се обучават само водачи с права за управление на моторно превозно средство от категория С1.

(8) За управление на моторни превозни средства от категория D1 може да се обучават само водачи с права за управление на моторно превозно средство от категория C и със стаж като водачи с тези права не по-малко от една година. Времето, през което водачът е бил лишен от правото да управлява моторно превозно средство, не се зачита за стаж.

(9) За управление на моторни превозни средства от категория D1+E може да се обучават само водачи с права за управление на моторно превозно средство от категория D1.”

§ 45. В чл. 155 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

“(2) Водач с право за управление на моторни превозни средства от категориите A1, A, B1, B или T има право да управлява и моторни превозни средства от категория M, а водач с право за управление на моторни превозни средства от категория C1 или C - и моторни превозни средства от категория T – колесен трактор.”

2. Създават се ал. 3, 4, 5 и 6:

“(3) Водач с право за управление на моторни превозни средства от категория C+E или D+E има право да управлява и моторни превозни средства от категория B+E.

(4) Водач с право за управление на моторни превозни средства от категория C+E и на моторни превозни средства от категория D има право да управлява и моторни превозни средства от категория D+E.

(5) Водач с право за управление на моторни превозни средства от категория C1+E и на моторни превозни средства от категория D1 има право да управлява и моторни превозни средства от категория D1+E.

(6) Водач с право за управление на моторни превозни средства от категория C1+E или D1+E има право да управлява и моторни превозни средства от категория B+E.”

§ 46. Член 156 се изменя така:

“Чл. 156. За да придвижва самоходна машина по пътищата, водачът ѝ трябва да притежава свидетелство за правоспособност за работа с тази машина и свидетелство за управление на моторно превозно средство от която и да е от категориите по чл. 150а. Това изискване не се отнася за водачите на малогабаритни самоходни машини.”

§ 47. В чл. 157 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 изречение второ се заличава.

2. Алинея 3 се изменя така:

“(3) Министърът на вътрешните работи определя с наредба първоначалния максимален размер на контролните точки, условията и реда за отнемането и възстановяването им, както и списъка на нарушенията, при извършването на които от наличните контролни точки на водача, извършил нарушението, се отнемат точки съобразно допуснатото нарушение.”

3. Алинея 5 се изменя така:

“(5) Лице, което е загубило правоспособност да управлява моторно превозно средство по реда на ал. 4, след като е върнало свидетелството си за управление, има право отново да

бъде допуснато до изпит пред съответните органи за придобиване на правоспособност, но не по-рано от 6 месеца от датата, на която е върнато свидетелството. При кандидатстване за придобиване на правоспособност за категория, за която се изисква стаж, се зачита съответният стаж, придобит преди загубата на правоспособността.”

4. Създава се ал. 6:

“(6) При съставяне на акт за нарушение по този закон контролният талон се отнема за срок до един месец. През този период актът за нарушението заменя контролния талон.”

§ 48. В чл. 158, ал. 1 т. 1 се изменя така:

“1. чрез частично възстановяване с 1/3 до първоначалния брой точки след преминато допълнително обучение, но не повече от веднъж за срок една година; обучението се провежда от организации, притежаващи разрешение, издадено от министъра на транспорта и съобщенията или упълномощено от него длъжностно лице, по учебна документация, утвърдена по реда на чл. 153, т. 2;”.

§ 49. Членове 161 и 162 се изменят така:

“Чл. 161. Свидетелство за управление на моторно превозно средство, издадено в друга държава, е валидно за управление на моторно превозно средство на територията на Република България за категорията, за която е издадено, в следните случаи:

1. държавата, в която е издадено, е договаряща страна по Конвенцията за пътното движение (Виена, 1968 г.) и свидетелството отговаря на изискванията на приложение № 6 към конвенцията;

2. държавата, в която е издадено, е договаряща страна по Споразумението между страните по Северноатлантическия договор относно статута на техните въоръжени сили (ДВ, бр. 121 от 1997 г.) при условията на чл. IV буква “а” от него;

3. свидетелството е придружено от легализиран превод на български език;

4. свидетелството е международно и отговаря на изискванията на приложение № 7 към Конвенцията за пътното движение (Виена, 1968 г.).

Чл. 162. (1) На българските граждани е разрешено да управляват моторни превозни средства на територията на Република България с чуждестранно национално свидетелство за управление на моторно превозно средство в срок до 3 месеца от датата на влизането им в страната.

(2) На дългосрочно пребиваващи чужденци в Република България е разрешено да управляват моторни превозни средства на територията на страната с националното си свидетелство до една година от датата на влизането им в страната.

(3) Изискването по ал. 2 не се отнася за случаите по чл. 161, т. 2.

(4) Чуждестранно национално свидетелство за управление на моторно превозно средство на български гражданин или чужденец се заменя с българско свидетелство за управление на моторно превозно средство без полагане на изпит, ако държавата, в която е издадено, е договаряща страна по Конвенцията за пътното движение (Виена-1968 г.) и свидетелството отговаря на изискванията на Приложение 6 към конвенцията.

(5) В случаите, когато чуждестранно национално свидетелство не отговаря на изискванията на ал. 4, българско свидетелство за управление на моторно превозно средство се издава след успешно полагане на изпит.”

§ 50. В чл. 163 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създават се ал. 2 и 3:

“(2) Лице, на което е отнето издаденото в Република България национално свидетелство за управление на моторно превозно средство, е длъжно да върне международното си свидетелство в съответната служба на Министерството на вътрешните работи в 7-дневен срок от влизането в сила на акта за отнемане.

(3) Лице, на което при пребиваване зад граница е отнето международното свидетелство за управление на моторно превозно средство, издадено в Република България, е длъжно при завръщането си в България да уведоми за това съответната служба на Министерството на вътрешните работи в 7-дневен срок от влизането в страната.”

§ 51. В чл. 165 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създават т. 5, 6, 7, 8 и 9:

“5. извършват анализ на пътнотранспортните произшествия и предоставят информация на държавни органи, общини, обществени организации и на средствата за масово осведомяване;

6. водят държавните регистри за водачите и техните нарушения и наказания, моторните превозни средства и пътнотранспортните произшествия и създават информационни фондове за съхраняване на данните;

7. извършват превантивна дейност за намаляване на пътнотранспортните произшествия;

8. въвеждат временна организация на движението съвместно с администрацията, управляваща пътя;

9. могат да въвеждат временни ограничения в организацията на движението при внезапно появила се опасност за движението - аварийно възникнало препятствие по пътя, заснежаване или заледяване, пътнотранспортни произшествия, като незабавно уведомяват администрацията, управляваща пътя.”

2. В ал. 2:

а) създава се нова т. 2:

“2. имат право да изземват и задържат документите по т. 1 в допустимите от закона случаи;”

б) досегашните т. 2, 3 и 4 стават съответно т. 3, 4 и 5.

§ 52. Член 166 се изменя така:

“Чл. 166. (1) Определените от министъра на транспорта и съобщенията служби контролират:

1. спазването на правилата за извършване на обществен превоз на пътници и товари и всички документи, свързани с него;

2. дейността на лицата, получили разрешение по реда на чл. 148 да извършват периодичен преглед за техническа изправност на регистрираните пътни превозни средства;

3. състоянието на материалната база и изпълнението на учебните програми в учебните форми за подготовка на водачи на моторни превозни средства, получили разрешение по реда на чл. 152, ал. 1, т. 6 и чл. 158, ал. 1, т. 1.

(2) При изпълнение на функциите си по този закон определените от министъра на транспорта и съобщенията служби:

1. имат право да спират пътните превозни средства, предназначени за извършване на обществен превоз, да проверяват документите за самоличност и свидетелството за управление на водача, всички документи, свързани с управляваното превозно средство и с извършвания превоз, както и техническата изправност и транспортната годност на пътните превозни средства;

2. имат право да изземват и задържат документите по т. 1 в допустимите от закона случаи;

3. дават предписания във връзка със състоянието на материалната база и с изпълнението на учебните програми в учебните форми за подготовка на водачи на моторни превозни средства; при необходимост правят предложения до министъра на транспорта и съобщенията за отнемане на разрешението за обучение, издадено по реда на чл. 152, ал. 1, т. 6 и чл. 158, ал. 1, т. 1;

4. дават предписания във връзка с периодичната проверка на техническата изправност на моторните превозни средства; при необходимост правят предложения до министъра на транспорта и съобщенията за отнемане на разрешението, издадено по реда на чл. 148.”

§ 53. Създава се чл. 166а:

“Чл. 166а. Министърът на образованието и науката чрез определените от него звена:

1. контролира изпълнението на учебните програми в учебните форми за подготовка на водачи на моторни превозни средства, получили разрешение по реда на чл. 152, ал. 1, т. 6, както и в организациите по чл. 158, ал. 1, т. 1;

2. дава предписания във връзка с изпълнението на учебните програми в учебните форми за подготовка на водачи на моторни превозни средства, получили разрешение по реда на чл. 152, ал. 1, т. 6, както и в организациите по чл. 158, ал. 1, т. 1.”

§ 54. В чл. 167 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думата “обозначават” се заменя със “сигнализират”.

2. В ал. 2 се създава т. 3:

“3. контролират на територията на общината спазването на изискванията на Закона за ограничаване вредното въздействие на отпадъците върху околната среда по отношение на снетите от отчет моторни превозни средства.”

2. В ал. 3, т. 1 след думата “организацията“ се добавя “и безопасността”.

§ 55. Член 168 се изменя така:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

“(2) Органите, които извършват принудително преместване на пътни превозни средства, са длъжни да уведомят собственика на пътното превозно средство за новото му местонахождение.”

§ 56. В чл. 169 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите “и от Военната полиция” се заменят с “и от служба “Сигурност – Военна полиция и Военно контраразузнаване” към министъра на отбраната”.

2. Създава се ал. 2:

“(2) При изпълнение на контролните функции по ал. 1 органите на служба “Сигурност – Военна полиция и Военно контраразузнаване” към министъра на отбраната се ползват с правомощията по чл. 165, ал. 2 по отношение на военните превозни средства.”

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3.

§ 57. В чл. 170 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите “с използването на явни форми” се заличават.

2. Алинея 2 се отменя.

§ 58. В чл. 171 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 5, буква "б" след думите "паркирано в нарушение на правилата за движение" се добавя "на места, обозначени с допълнителна табела, предупреждаваща за принудително преместване на паркирано превозно средство, както и когато".

2. Създава се т. 6:

“6. временно спиране на дейността на лицата, получили разрешение по реда на чл. 148, 153 и 158, до отстраняване на констатираните нарушения.”

§ 59. В чл. 172 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

“(2) Налагането на принудителните административни мерки от ръководителите на службите за контрол се обезпечават от органите за контрол чрез:

1. недопускане управлението на моторното превозно средство;
2. недопускане движението на моторното превозно средство;
3. задържане на документите по чл. 165, ал. 2, т. 1 и чл. 166, ал. 2, т. 1.”

2. Досегашните ал. 2 и 3 стават съответно ал. 3 и 4.

§ 60. В чл. 174 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите “от 50 до 150 лв.” се заменят с “от 100 до 300 лв.”.

2. В ал. 2 думите “от 100 до 250 лв.” се заменят с “от 200 до 500 лв.”.

§ 61. В чл. 175 се правят следните изменения:

1. В ал. 1:

а) думите “и с глоба до 100 лв.” се заменят с “или с глоба от 50 до 200 лв.”;

б) точка 2 се изменя така:

“2. е поставил или използва светлинен или звуков сигнал, предвиден за автомобил със специален режим на движение, без да има такова право;”.

2. В ал. 2 думите “от 50 до 150 лв.” се заменят с “от 150 до 300 лв.”

§ 62. В чл. 176, ал. 2 думите “6 месеца” се заменят с “3 месеца”.

§ 63. Член 177 се изменя така:

“Чл. 177. (1) Наказва се с глоба от 150 до 350 лв.:

1. който управлява моторно превозно средство, след като е лишен от това право по съдебен или административен ред;

2. който управлява моторно превозно средство, без да притежава съответното свидетелство за управление или то е отнето по реда на чл. 171, т. 1 и 4;

3. който управлява моторно превозно средство, за което знае, че идентификационният номер на рамата (шасито), поставен от производителя, липсва поради заличаване или отстраняване или е променен;

4. собственик, длъжностно лице или водач, който допуска или предоставя управлението на моторно превозно средство на лице, което не притежава съответното свидетелство за управление, употребило е алкохол или друго упойващо вещество;

5. който управлява моторно превозно средство, спряно от движение, без разрешение на службата за контрол на Министерството на вътрешните работи;

6. който без разрешение провежда по занятие курсове за подготовка или допълнително обучение на водачи;

7. който постави върху пътните знаци, пътните светофари и другите средства за сигнализиране предмети или устройства, които нямат отношение към средствата за сигнализиране и към целта, за която се използват;

8. който постави плакати, агитационни материали, светещи тела, както и други средства за привличане на вниманието, които наподобяват пътни знаци или други средства за регулиране на движението, намаляват видимостта или ефективността на пътните знаци и другите средства за регулиране на движението или заслепяват участниците в движението;

9. който с превозно средство прегради път с цел да попречи на нормалното движение по него или на манифестация, процесия, състезание и други подобни;

10. който постави пътни знаци или други средства за сигнализиране в нарушение на реда, определен с наредбата по чл. 3, ал. 3 на министъра на регионалното развитие и благоустройството;

11. длъжностно лице, което е предупредено и не предприеме незабавно мерки за обезопасяване и отстраняване на препятствие от пътя, застрашаващо движението;

12. който, без да има право на това, постави пътен знак, пътна маркировка или друго средство за организиране движението по пътищата.

(2) Наказва се с глоба от 100 до 1000 лв.:

1. който управлява пътно превозно средство с размери, маса и натоварване на ос, което надвишава нормите, установени от министъра на регионалното развитие и благоустройството, без да спазва установения за това ред;

2. който премахне, премести и повреди или унищожи поставен на пътя пътен знак, без да е създадена опасност за живота или имуществото на трети лица.

(3) Когато нарушението по ал. 1, т. 3 и ал. 2, т. 1 и 2 е извършено повторно, наказанието е глоба от 150 до 1500 лв.

(4) В случаите на нарушение от юридически лица и еднолични търговци се налага имуществена санкция от 150 до 1500 лв. При повторно нарушение имуществената санкция е от 250 до 2500 лв.”

§ 64. В чл. 178 се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка 1 се отменя.

2. Създават се т. 5, 6 и 7:

“5. който в кръга на правомощията си издаде документ за извършен периодичен преглед за проверка на техническата изправност на пътно превозно средство, без да извърши прегледа или той е извършен в нарушение на нормативно предписаните изисквания;

6. който нарушава установените с нормативен акт предписания във връзка със състоянието на материалната база и с изпълнението на учебните програми в учебните форми за подготовка на водачи на моторни превозни средства, получили разрешение по реда на чл. 153, т. 1 и чл. 158, ал. 1, т. 1;

7. длъжностно лице, което не е взело своевременно мерки за отстраняване или сигнализиране по установения начин на препятствие на пътя или неизправност на пътните принадлежности, които могат да застрашат безопасността на движението.”

§ 65. В чл. 179 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в т. 5 след думата “светофари” се добавя “предписанието на пътните знаци, пътната маркировка, другите средства за сигнализация за използване на пътното платно”.

2. Създава се ал. 2:

“(2) Който поради движение с несъобразена скорост, неспазване на дистанция, нарушение по ал. 1 причини пътнотранспортно произшествие, се наказва с глоба от 100 до 300 лв., ако деянието не съставлява престъпление.”

§ 66. В чл. 180, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. Думите “до 100 лв.” се заменят с “от 20 до 150 лв.”.

2. Създава се т. 3:

“3. който наруши правилата за движение по обособено платно за движение на релсово пътно превозно средство, правилата за преминаване през жп прелез или паркира на спирките на превозните средства от редовните линии за обществен превоз на пътници.”

§ 67. В чл. 181 се правят следните изменения:

1. Думите “до 50 лв.” се заменят с “от 20 до 100 лв.”.

2. Точка 3 се изменя така:

“3. водач, който не носи определените за носене документи във връзка с извършвания превоз или те не отговарят на съответните изисквания.”

§ 68. В чл. 182 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в т. 1 цифрата “5” се заменя с “10”;

б) в т. 2 числото “10” се заменя с “30”;

в) в т. 3 числото “20” се заменя с “60”;

г) в т. 4 числото “30” се заменя със “100”;

д) в т. 5 числото “50” се заменя с думите “от 150 до 200”.

2. Създава се нова ал. 2:

“(2) Когато нарушението по ал. 1, т. 4 и 5 е извършено повторно, наказанието е глоба 200 лв. и лишаване от право да управлява моторно превозно средство за срок 3 месеца.”

3. Досегашната ал. 2 става ал. 3 и се изменя така:

“(3) Нарушенията по ал. 1 се установяват:

1. с техническо средство, фиксиращо скоростта, датата и точния час;

2. с техническо средство, заснемащо или записващо скоростта, датата, точния час и регистрационния номер на моторното превозно средство.”

4. Създава се ал. 4:

“(4) В случаите по ал. 3, т. 2 нарушителят заплаща и стойността на консулативите за документиране на нарушението.”

§ 69. В чл. 183 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) цифрата “5” се заменя с “10”;

б) в т. 1 след думите “Гражданска отговорност” текстът до края се заличава;

в) точка 4 се отменя.

2. В ал. 2:

а) числото “10” се заменя с “30”;

б) точка 7 се отменя;

в) създава се т. 9:

“9. управлява моторно превозно средство с износени гуми.”

3. В ал. 3:

- а) числото “15” се заменя с “50”;
- б) в т. 6 след думата “изпреварване” се поставя запетая и се добавя “без да”;
- в) създава се т. 8:

“8. водач, който използва мобилен телефон по време на управление на превозното средство, освен при наличие на приспособление, позволяващо използването на телефона без участието на ръцете му.”

§ 70. В чл. 184 се правят следните изменения и допълнения:

- 1. В ал. 1 се създават т. 3 и 4:

“3. лице, на което е отнето издаденото в Република България национално свидетелство за управление на моторно превозно средство и не е върнало международното си свидетелство в съответната служба на Министерството на вътрешните работи в 7-дневен срок от влизането в сила на акта за отнемане;

4. лице, на което при пребиваване зад граница е отнето международното свидетелство за управление на моторно превозно средство, издадено в Република България и не е уведомило за това съответната служба на Министерството на вътрешните работи в 7-дневен срок от влизането си в страната.”

- 2. В ал. 4 числото “20” се заменя с “50”.

§ 71. В чл. 186, ал. 1 числото “15” се заменя с “50”, а думите “Закона за събиране на държавните вземания” се заменят с “Данъчния процесуален кодекс”.

§ 72. В чл. 189, ал. 5 думите “чл. 177, ал. 1, т. 7” се заменят с “чл. 177, ал. 1, т. 6”.

§ 73. В Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

- 1. В § 1:

а) в ал. 1 думите “към министъра на транспорта” се заменят с “към Министерския съвет”, а думите “специализиран орган” се заменят с “Държавно-обществена консултативна комисия по проблемите на безопасността на движението по пътищата”;

- б) алинея 2 се изменя така:

“(2) Комисията по ал. 1:

1. подпомага Министерския съвет при вземане на решения, свързани с безопасността на движението по пътищата;

2. дава становища и разработва проекти на закони и подзаконови нормативни актове, имащи отношение към безопасността на движението по пътищата;

3. анализира информацията и изготвя ежегоден доклад за състоянието на безопасността на движението по пътищата, който се разглежда от Министерския съвет;

4. изготвя национални програми за подобряване състоянието на безопасността на движението по пътищата, които се приемат от Министерския съвет.”;

в) досегашната ал. 2 става ал. 3 и в нея след думата “задачите” се поставя запетая и се добавя “съставът, финансирането”.

- 2. Създава се § 1а:

“§ 1а. Областните управители и кметовете на общините набелязват мерки за подобряване на състоянието по безопасността на движението по пътищата на своите територии, като за целта разработват програми съгласувано с комисията по § 1, ал. 1.”

3. В § 2 ал. 2 се изменя така:

“(2) Министерският съвет определя условията и реда за събиране, предаване, съхраняване и разкомплектуване на пътните превозни средства по ал. 1.”

4. В § 6 се правят следните изменения и допълнения:

а) точка 9 се изменя така:

“9. "Одобряване на типа (типово одобрение)" е процедура за удостоверяване, че даден тип пътно превозно средство, система, компонент или отделен технически възел отговарят на техническите изисквания, определени в наредбите по чл. 138, ал. 4.”;

б) в т. 13 и 14 думите “максимална конструктивна скорост” се заменят с “конструктивна максимална скорост” и “думите “50 км/ч” се заменят с “45 км/ч”;

в) в т. 23 съюзът “и” се заменя с “или”;

г) създават се т. 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44 и 45:

“34. “Технически допустима максимална маса” е максималната маса на пътното превозно средство в натоварено състояние, посочена от производителя, допустима за неговата конструкция и производствено изпълнение.

35. “Допустима максимална маса” е разрешената максимална маса на пътното превозно средство в натоварено състояние, определена за допустима от компетентните органи.

36. “Повишена проходимост” е налице, когато моторните превозни средства отговарят на определени условия за преодоляване на наклон, задвижващи оси, преден и заден ъгъл на проходимост, блокиране на диференциала, просвет и др.

37. “Препятствие на пътя” е нарушаване целостта на пътното покритие, както и предмети, вещества или други подобни, които се намират на пътя и създават опасност за движението.

38. “Светлинен сигнал” е светлина с определен цвят, излъчвана от светещо поле, с определена форма и размери. Светлинните сигнали се подават от пътни светофари.

39. “Участък с концентрация на пътнотранспортни произшествия” е участък от пътя, на който за даден период са настъпили повече от определен брой пътнотранспортни произшествия.

40. “Първа долекарска помощ” е прилагането на подходящи животоподдържащи действия и мероприятия за предотвратяване на усложненията, получени при травми, свързани с пътнотранспортни произшествия, на място или в близост до него от водачи на моторни превозни средства и други участници в движението до идването на екип от Спешна медицинска помощ.

41. ”Тип превозно средство” са превозните средства, спадащи към една категория, произведени от един и същ производител, означени от него по унифициран начин

(производствена марка, VIN-код на превозното средство, търговска марка и други), които не се различават по съществените си характеристики.

42. "Упойващо вещество" е всяко вещество, природно или синтетично, включено в Списък I и Списък II на Единната конвенция по упойващите вещества от 1961 г.

43. "Земеделска и горска техника" са колесните трактори и теглените от тях ремаркета, самоходните специализираните машини.

44. "Пускане на пазара" е преминаването за първи път на моторното превозно средство, ремаркетото, системата, компонента или отделния технически възел от етапа на производство или внос към етапа на разпространение и/или използване безплатно или срещу заплащане.

45. "Пускане в действие" е моментът, при който компонентът или отделният технически възел преминава в етап на първо ползване от крайния потребител."

5. Създава се § 6а:

"§ 6а. За издаване на разрешения и други документи по този закон се заплащат такси, определени в тарифи, приети от Министерския съвет по предложения на министъра на транспорта и съобщенията, министъра на вътрешните работи, министъра на образованието и науката, министъра на регионалното развитие и благоустройството или на министъра на здравеопазването."

§ 74. В Преходните и заключителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В § 11:

а) в ал. 1 накрая се добавя "министъра на земеделието и горите и министъра на икономиката";

б) в ал. 2 думите "министърът на транспорта издава" се заменят с "министрите по ал. 1 издават".

2. Създава се § 13:

"§ 13. Средствата в размер 1,5 на сто от глобите, налагани от Министерството на вътрешните работи по Закона за движението по пътищата, се използват от контролните органи на Министерството на вътрешните работи за снабдяване с технически средства за контрол и за тяхната експлоатация и поддържане."

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 75. Навсякъде в закона думите "министърът на транспорта" и "министъра на транспорта" се заменят съответно с "министърът на транспорта и съобщенията" и "министъра на транспорта и съобщенията", думите "Министерството на транспорта" се заменят с "Министерството на транспорта и съобщенията" и думите "стопанина на пътя" се заменят с "администрацията, управляваща пътя".

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 76. (1) В срок 1 месец от влизането в сила на този закон министърът на образованието и науката предава на министъра на транспорта и съобщенията регистъра за издадените и отнетите разрешения за обучение за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство и подадените заявления за издаване на разрешения за извършване на обучение на водачи на моторни превозни средства.

(2) Срокът по чл. 152, ал. 3 за издаване на разрешение за обучение на водачи на моторни превозни средства се удължава с 30 дни за заявленията, постъпили до влизането в сила на този закон.

§ 77. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в “Държавен вестник”, с изключение на § 21 и § 74, т. 2, които влизат в сила един месец след обнародването му.

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за движението по пътищата

Предложеният проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за движението по пътищата има за цел по-пълно хармонизиране на законодателството на Република България с изискванията на правото на Европейския съюз. В законопроекта са предложени изменения, свързани с по-подробното регламентиране на категориите превозни средства за нуждите на типовото одобрение с оглед на поставените от Директива 92/53/ЕЕС изисквания. В съответствие с предлаганите изменения се променят разпоредбите, които регламентират свидетелствата за управление на моторни превозни средства.

Законопроектът предвижда промени, които осигуряват възможност за признаване валидността на издадените в държави – членки на Северноатлантическия договор, свидетелства за управление на моторни превозни средства без изпит и такси във връзка с чл. IV от Споразумението между страните по Северноатлантическия договор относно статута на техните въоръжени сили (НАТО/ССВС) (ДВ, бр. 121 от 1997 г.).

В законопроекта се регламентират условията, при които могат да бъдат обучавани кандидати за водачи на моторни превозни средства от различни категории.

Законопроектът предвижда промени, свързани със законовата регламентация на разрешителните режими, предвидени в него, с цел осигуряване на прозрачност и обективност при издаването на разрешенията. Подробно се регламентират условията и редът за издаване и отнемане на разрешителни за извършване на периодичен преглед за проверка на техническата изправност на пътните превозни средства.

Прецизират се правомощията на определените от министъра на вътрешните работи и министъра на транспорта и съобщенията служби по контрол за спазването на Закона за движението по пътищата.

Основното предназначение на предложените текстове е свързано с идеята за прозрачност при извършване на проверките и за уеднаквяване на критериите, прилагани спрямо разрешителните режими от страна на администрацията.

Въвеждането в закона на ясни и конкретни изисквания за издаване и отнемане на разрешения ще даде възможност за по-обективна преценка и същевременно ще облекчи процедурата по издаването на разрешения.

Въвеждането на срок за разглеждане на постъпилите заявления и за произнасяне по искането ще осигури бързина и акуратност в работата на администрацията.

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за движението по пътищата е допълнен с норми от Наредба № 17 от 2001 г. за регулиране на движението по пътищата със светлинни сигнали, издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството (ДВ, бр. 72 от 2001 г.), касаещи видовете светлинни сигнали, използвани за регулиране движението на пътни превозни средства и на пешеходците по пътищата, отворени за обществено ползване. Текстове от Наредба № 2 от 17 януари 2001 г. за сигнализация на пътищата с пътна маркировка, издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството (ДВ, бр. 13 от 2001 г.), отнасящи се за видовете пътна маркировка, и от Наредба № 18 от 2001 г. за сигнализация на пътищата с пътни знаци,

издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството (ДВ, бр. 73 от 2001 г.), по отношение на видовете пътни знаци и другите средства за сигнализиране на пътищата също допълват законопроекта. Обособяването в закон на посочените по-горе норми съответства на промените на закона, целящи повишаване безопасността на движението по пътищата.

Направени са и изменения, свързани с детайлизиране съдържанието на редица правни норми с цел избягване на тяхното противоречиво тълкуване и прилагане и прецизиране на разпоредбите от редакционна гледна точка.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Симеон Сакскобургготски)